

*Linda Ziņģe, maģistrante
Baltijas Starptautiskā akadēmija
Latvija*

Civilprocesuālā aizsardzība pret vardarbību Latvijā

Anotācija. Raksts „Civilprocesuālā aizsardzība pret vardarbību Latvijā” ir veltīts pagaidu aizsardzībai pret vardarbību kā tiesību institūtam, kas izveidots, lai civilprocesuālā un administratīvā kārtībā varētu vērsties pret vardarbību ģimenē vai citu personu starpā, starp kurām pastāv vai ir pastāvējušas attiecības uz personisko attiecību pamata, un aizsargāt personu personiskās tiesības Latvijā. Rakstā ir iekļauta jautājuma izskatīšana par pagaidu aizsardzību pret vardarbību. „Civilprocesuālā aizsardzība pret vardarbību Latvijā” ir raksts, kurā autore analizē jautājuma izskatīšanas par pagaidu aizsardzību pret vardarbību procesu un ar to saistītos problēmjautājumus, kā arī lēmumus par pagaidu aizsardzību pret vardarbību Latvijā.

Autores mērķis ir aplūkot vardarbībā ģimenē cietušo personu aizsardzības instrumentu juridisko dabu nacionālo tiesību dimensijā, atklājot iespējamās problēmas praksē un piedāvājot problēmu risinājumus.

Raksta izstrādes gaitā izmantoti normatīvie akti, publicistika, tiesu prakses materiāli, interneta resursi, nepublicētie materiāli un statistikas dati. Rakstā ir izmantoti 13 literatūras avoti.

Atslēgvārdi: vardarbība ģimenē, pagaidu aizsardzība pret vardarbību, pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļi, lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

*Линда Зиньге, магистрант
Балтийская Международная Академия,
Латвия*

Гражданско-процессуальная защита против насилия в Латвии

Аннотация. Статья „Гражданско-процессуальная защита против насилия в Латвии” посвящена временной защите от насилия, как институту права, основанному для того, чтобы в гражданско-процессуальном и административном порядке можно было обратиться против насилия в семье или среди других лиц, между которыми существуют или существовали отношения, сформированные на личной основе, и защитить личные права лиц в Латвии. В статье включен рассмотрение вопроса о временной защите от насилия. „Гражданско-процессуальная защита против насилия в Латвии” это статья, в которой автор анализирует процесс рассмотрения вопроса о временной защите от насилия и связанные с этим проблемные вопросы, а также решение о временной защите от насилия в Латвии.

Цель автора состоит в том, чтобы рассмотреть юридическую природу инструментов защиты лиц, пострадавших от насилия в семье в измерении национальных прав, открывая возможные проблемы на практике и, предлагая решения проблем.

В ходе разработки статьи использовались нормативные акты, публицистика, материалы по практике в области права, Интернет ресурсы, неопубликованные материалы и статистические данные. В статье использовались 13 источников литературы.

Ключевые слова: насилие в семье, временная защита от насилия, заявление о временной защите от насилия, средства временной защиты от насилия, решение о временной защите от насилия.

*Linda Zinge, Master`s Student
Baltic International Academy,
Latvia*

The civil procedural defence against violence in Latvia

Abstract. The Article „The civil procedural defence against violence in Latvia” is concerned with the issue of interim protection against violence as a legal doctrine established in order to allow a person to seek protection in accordance with civil and administrative procedure against violence in one’s family or among other persons that have or used to have any personal relations and to protect personal rights of people in Latvia. The article looks at the possibility for a temporary protection against violence. The Author of the article „The civil procedural defence against violence in Latvia” carries out an analysis of a tentative process for a temporary protection against violence and the issues of concern associated therewith, along with the judgements on interim protection against violence in Latvia.

The goal pursued by the author is to study the legal nature of protection measures available to the victims of domestic violence in the dimension of national law, revealing the potential problems that can be encountered in practice and suggesting solutions for these problems.

The article was developed in reliance upon regulatory acts, social and political essays, court case materials, Internet resources, unpublished materials and statistical data. The Article uses 13 literary sources

Keywords: domestic violence, temporary protection against violence, application for temporary protection against violence, measures of temporary protection against violence, imposition of temporary protection against violence, judgement on temporary protection against violence.

ļevads

Raksta tēma ir „Civilprocesuālā aizsardzība pret vardarbību Latvijā”.

Lai mazinātu vardarbību ģimenē, Latvijā tika pieņemts jauns regulējums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, proti, kopš 2014. gada 31. marta ir iespējama vardarbībā cietušo personu aizsardzība civilprocesuālā un administratīvā kārtībā.

Lai nodrošinātu kompleksu vardarbībā cietušo personu aizsardzības mehānismu, spēkā stājās grozījumi vairākos normatīvajos aktos – „Grozījumi Civilprocesa likumā”, „Grozījumi likumā „Par policiju””, „Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā”, „Grozījumi Krimināllikumā” [1., 9] un „Grozījumi Bāriņtiesu likumā”. Ar minētajiem grozījumiem tika ieviests mehānisms, ar kura starpniecību personas var aizsargāt savas personiskās tiesības – tiesības uz dzīvību, brīvību, personas neaizskaramību, veselību, dzimumneaizskaramību, privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību, izmantojot pagaidu civilprocesuālos līdzekļus, līdzīgi tam regulējumam, kāds jau pastāv daudzās Eiropas un pasaules valstīs [1., 10].

Saskaņā ar Labklājības ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē gadījumiem,

to izplatību un dinamiku 2014. gadā apkopotajiem datiem, laika posmā no 2014. gada 31. marta līdz 2015. gada 31. decembrim tika reģistrēts 891 tiesas lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību un 163 Valsts policijas lēmumi par nošķiršanu.

Tomēr 2014. gadā tika ierosināti arī kriminālprocesi par 48 sievietēm dzīvesbiedru nodarītajiem dažāda smagumam miesas bojājumiem, vismaz 58 sievietes nonāca slimnīcā ar traumām, ko nodarīja viņu dzīvesbiedri, vismaz 123 sievietes mēģināja izdarīt pašnāvību, kuru gadījumā sniegta medicīniskā palīdzība stacionārā, pēc pārciestas vardarbības vai konflikta ar ģimenes locekli vai partneri un vismaz 5 sievietes nonāvēja viņu dzīvesbiedri. 2014. gadā tika reģistrēti apmēram 600 zvani uz bērnu un pusaudžu uzticības tālruni par vardarbību ģimenē, 176 personām tika pārtrauktas aizgādības tiesības konstatētās vardarbības dēļ, ierosināti kriminālprocesi par 150 no vardarbības ģimenē cietušiem bērniem un vismaz 6 bērnus nonāvēja viņu tuvinieki.

Labklājības ministrijas sagatavotajā informatīvajā ziņojumā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē gadījumiem, to izplatību un dinamiku 2014. gadā apkopotie dati atspoguļo mazāko daļu par vardarbības gadījumu izplatību ģimenē, jo norāda tikai uz tiem noti-

kumiem, kas nonāk atbildīgo iestāžu redzeslokā [2.], kas, autoresprāt, liecina par mehānisma, ar kura starpniecību personas var aizsargāt savas personiskās tiesības, nepieciešamību un raksta tēmas „Civilprocesuālā aizsardzība pret vardarbību Latvijā” aktualitāti.

Raksta pētījuma problēma ir, kādus Civilprocesa likuma un Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumu Nr. 161 „Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību” grozījumus būtu jāizdara, lai uzlabotu ieviesto vardarbībā ģimenē cietušo personu aizsardzības instrumentu un novērstu ieviestā vardarbībā ģimenē cietušo personu aizsardzības instrumenta problēmas praksē attiecībā uz jautājuma izskatīšanu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību.

Raksta pētījuma mērķis ir aplūkot vardarbībā ģimenē cietušo personu aizsardzības instrumentu juridisko dabu nacionālo tiesību dimensijā, atklājot iespējamās problēmas praksē un piedāvājot problēmu risinājumus.

Raksta pētījumā ir izmantotas šādas zinātniskās pētniecības metodes:

- 1) teorētiskā metode – izmantota, analizējot vardarbībā ģimenē cietušo personu aizsardzības instrumentu juridisko dabu nacionālo tiesību dimensijā, publikācijās, interneta resursos un nublicētajos materiālos;
- 2) teleoloģiskā metode – izmantota, lai izprastu likumdevēja mērķi, pieņemot konkrētu tiesību normu;
- 3) sistēmiskā metode – izmantota, lai izprastu tiesību normu saistību un mijiedarbību;
- 4) empīriskā metode – izmantota, analizējot tiesu prakses materiālus;
- 5) loģiskā metode – izmantota, izdarot secinājumus un izstrādājot priekšlikumus.

Raksta izstrādes gaitā ir izmantoti normatīvie akti, publicistika, tiesu prakses materiāli, interneta resursi, nublicētie materiāli un statistikas dati.

Jautājuma izskatīšana par pagaidu aizsardzību pret vardarbību

Pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis izlemj ne vēlāk kā nākamajā darb dienā pēc pieteikuma saņemšanas, ja nav nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus vai kavēšanās varētu radīt būtis-

ku prasītāja tiesību aizskārumu [3.], kā piemēru autore gribētu minēt Liepājas tiesas civillietu Nr. 3-12/0113/15, kur Liepājas tiesas tiesnese 2015. gada 20. oktobrī izskatīja J. G. pieteikumu pret K. K. par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas [4.].

Minēto pieteikumu tiesa izlemj, iepriekš par to nepaziņojot lietas dalībniekiem.

Ja pierādījumi nav pietiekami vai tie jāpieprasa no pieteikumā norādītajām valsts vai pašvaldību iestādēm vai citām fiziskajām vai juridiskajām personām, tiesa vai tiesnesis pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību izlemj 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas [3.], kā piemērus autore gribētu norādīt Liepājas tiesas civillietu Nr. 3-12/0011/16, kurā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis izlēma 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, jo bija nepieciešams pieprasīt ziņas no Valsts policijas par izsaukumu uz prasītājas dzīvesvietu, pamatojoties uz ko pieņemts lēmums par nošķiršanu, kā arī ziņas par citiem izsaukumiem uz šo adresi, ja tādi ir bijuši [5.], Liepājas tiesas civillietu Nr. 3-12/0133/15, kurā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis izlēma 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, jo bija nepieciešams pieprasīt Valsts policijas un pašvaldības policijas rīcībā esošo informāciju par atbildētāju [6.], Liepājas tiesas civillietu Nr. 3-12/0012/16, kurā pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiesa vai tiesnesis izlēma 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas, jo bija nepieciešams pieprasīt Valsts policijas, pašvaldības policijas un bāriņtiesas rīcībā esošos materiālus par prasītājas ģimeni [7.].

Minēto pieteikumu izlemj slēgtā tiesas sēdē, iepriekš par to paziņojot lietas dalībniekiem. Tiesa pēc vienas puses lūguma katru pusi var noklausīties atsevišķā tiesas sēdē. Atbildētāja neierašanās nav šķērslis pieteikuma izskatīšanai.

Tiesa vai tiesnesis izlemj pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību arī tad, ja pieteikumā nav norādītas visas Civilprocesa likuma 250.46 pantā minētās ziņas vai pievienoti dokumenti, ja vien dokumentu vai nepieciešamo ziņu trūkums būtiski neietekmē pieteikuma izlemšanas iespējamību [3.].

Lai gan Civilprocesa likuma 30.5 nodaļa “Pagaidu aizsardzība pret vardarbību” ir spēkā jau

trīs gadus un no tiesību normu interpretācijas viedokļa Civilprocesa likuma 30.5 nodaļas tiesību normas ir atzīstamas par speciālajām pret tiesību normām par prasības celšanas vispārējiem noteikumiem, taču joprojām tiesu nolēmos parādās dažāda prakse jautājumā par to, vai pieteikums ir pieņemams izskatīšanai. Praksē ir vērojama tendence atsevišķos gadījumos izvirzīt papildu prasības pieteikumu saturam [8., 37]. Kā piemēru autore gribētu minēt Liepājas tiesas 2015. gada 13. oktobra lēmums lietā Nr. 3-12/O110/15, kurā tiesnesis norādījis, ka pieteikumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas, prasītāja nav norādījusi kādu konkrētu prasību cels tiesā, līdz ar to nav iespējams noteikt prasības priekšmetu [9].

Civilprocesa likuma normas pagaidu aizsardzību pret vardarbību ir saistījušas ar iespējamo prasības celšanu tiesā vai jau celto prasību tiesā. Taču nedz likuma anotācijā, nedz nodaļas regulējumā nav paredzēts pieteicējam norādīt, kāda prasība tiks celta tiesā. Arī Ministru kabineta apstiprinātajā pieteikuma formā, kas kalpo kā palīgīdzeklis pieteicējam, nav paredzēts norādīt šādas ziņas [8., 37; 10.].

Tiesa vai tiesnesis, izlemjot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, ņem vērā samērīgumu starp tiesību aizskārumu vai iespējamo aizskārumu un piemērojamo pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli [3.], kā piemēru autore gribētu norādīt Liepājas tiesas civillietu Nr. 3-12/O110/15, kur Liepājas tiesas tiesnesis 2015.gada 13.oktobrī, izskatījis materiālus L. K. J. pieteikumā pret V. A. par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas [11.].

Tiesa vai tiesnesis pēc sava ieskata var noteikt arī citu pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli, kas nav norādīts pieteikumā.

Ja pirmsšķietami no pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību izriet, ka kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, tiesa vai tiesnesis saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.58 panta pirmo daļu izlemj šo pieteikumu un var to apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā ietvertu apliecinājumu arī gadījumos, ja citu pierādījumu nav vai arī tie nav pietiekami.

Ja pirms šķietami no pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību neizriet, ka kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, un nav izdevies iegūt citus pierā-

dījumus saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.58 panta otro daļu, tiesa vai tiesnesis saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.58 panta otro daļu izlemj šo pieteikumu un var to apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā ietvertu apliecinājumu un paskaidrojumu apliecinājumu, kas sniegts saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.57 panta otro un trešo daļu.

Apmierinot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas, tiesa vai tiesnesis nosaka prasītājam termiņu prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā, ne ilgāku par vienu gadu, bet, nosakot pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, kas minēti Civilprocesa likuma 250.47 panta pirmās daļas 1. un 2. punktā, atbildētājam, kas pastāvīgi dzīvo mājoklī kopā ar prasītāju, ne ilgāku par 30 dienām [3.].

Ja tiesa pieņēmusi lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas, prasītājam nav pienākums celt prasību, bet tas var būt prasītāja interesēs [1., 12]. Ja prasītājs lēmumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pēc pieteikuma, kas iesniegts pirms prasības celšanas, noteiktajā termiņā ceļ prasību piekritīgā tiesā, kas nav tiesa, kura noteikusi pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli, tiesa, kura noteikusi pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli, pārsūta attiecīgo lietu tiesai, kurai piekritīga lietas izskatīšana pēc būtības.

Apmierinot prasību, pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā [3.]. Prasības apmierināšana un ar to saistītā pagaidu aizsardzības pret vardarbību atcelšana nenozīmē vardarbības pieļaušanu, tā ir aizliegta un par tās lietošanu var saukt pie atbildības [12., 23]. Turklāt atsevišķos gadījumos tiesa spriedumā var noteikt, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā arī pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, bet ne ilgāk kā gadu pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Ja atbildētājam, kas pastāvīgi dzīvo mājoklī kopā ar prasītāju, noteikts pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzeklis, kas minēts Civilprocesa likuma 250.47 panta pirmās daļas 1. un 2. punktā, tiesa var noteikt, ka pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā ne ilgāk kā 30 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ pagaidu aizsardzību pret vardarbību. Pagaidu

aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā.

Ja prasība atstāta bez izskatīšanas vai tiesvedība izbeigta, tiesa ar lēmumu atceļ pagaidu aizsardzību pret vardarbību [3.], kā piemēru autore gribētu minēt Liepājas tiesas civillietu Nr. 3-12/0119/15, kur Liepājas tiesas tiesnese 2015.gada 23.novembrī slēgtā tiesas sēdē izskatīja S. D. pieteikumu pret N. D. par pagaidu aizsardzību pret vardarbību [13.].

Pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad lēmums stājas likumīgā spēkā.

Ja lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai atbildētāja pamatota pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību atcelšanu [3.].

Izstrādājot rakstu un iepazīstoties ar Liepājas tiesas tiesu praksi laika posmā no 2014. gada 31. marta līdz 2016.gada 5.aprīlim, autore secina:

- 1) biežāk iesniegtos apskatītos pieteikumus par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas tiesa vai tiesnesis ir izlēmis 20 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas slēgtā tiesas sēdē, nekā ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc pieteikuma saņemšanas. Tas liecina, ka pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas, kur nepieciešams pieprasīt papildu pierādījumus vai kavēšanās varētu radīt būtisku prasītāja tiesību aizskārumu, ir mazāk;
- 2) visbiežāk iesniegto apskatīto pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas izlemšanai kā papildus pierādījumus tiesa vai tiesnesis pieprasījis ziņas no Valsts policijas par izsaukumu uz prasītāja dzīvesvietu, pamatojoties uz ko pieņemts lēmums par nošķiršanu, kā arī ziņas par citiem izsaukumiem uz šo adresi, Valsts policijas un pašvaldības policijas rīcībā esošo informāciju par atbildētāju, ziņas no pašvaldības policijas par izsaukumu uz prasītāja dzīvesvietu, pašvaldības policijas rīcībā esošo informāciju par atbildētāju un Valsts policijas, pašvaldības policijas un bērniestiesas rīcībā esošos materiālus par prasītāja ģimeni;

3) iesniegto apskatīto pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas civillietās nav notikusi pieteikuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību izlemšana slēgtā tiesas sēdē, kur pēc vienas puses lūguma tiesa katru pusi noklausījusi atsevišķā tiesas sēdē;

4) daļā pieņemto apskatīto lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas tiesneši ir norādījuši, ka pieteikumā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, prasītājs nav norādījis kādu konkrētu prasību cels tiesā, līdz ar to nav iespējams noteikt prasības priekšmetu. Autore konstatē, ka pašlaik ne Civilprocesa likuma 250.46 pantā, ne Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumu Nr. 161 „Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību” 1. pielikuma II sadaļā, ne 3. pielikumā nemaz nav norādīts, ka iespējamajam prasītājam būtu jānorāda iespējamā prasība, ja pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiks iesniegts pirms prasības celšanas, tāpēc autore uzskata, ka ir nepieciešams izdarīt Civilprocesa likumā šādu grozījumu:

1) papildināt 250.46 panta otro daļu ar 7.¹ punktu šādā redakcijā:

„7¹) iespējamā prasība, ja pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību iesniegts pirms prasības celšanas.”

Tā arī Ministru kabineta 2014. gada 25. marta noteikumos Nr. 161 „Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību” autore uzskata, ka ir nepieciešams izdarīt šādus grozījumus: 1) papildināt 1. pielikuma II sadaļu šādā redakcijā:

„Iespējamā prasība, ja pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiks iesniegts pirms prasības celšanas.”;

2) papildināt 3. pielikumu ar 5.¹ punktu šādā redakcijā:

„5.¹ Iespējamā prasība, ja pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību tiks iesniegts pirms prasības celšanas.”;

5) vērojams, ka pieņemtajos apskatītajos lēmumos par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas tiesneši, izlemjot pieteikumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, aktīvi ņem vērā samērīgumu starp

- tiesību aizskārumu vai iespējamo aizskārumu un piemērojamo pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekli;
- 6) pieņemtajos apskatītajos lēmumos par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas tiesneši pēc sava ieskarta nav noteikuši citus pagaidu aizsardzības pret vardarbību līdzekļus, kas nav norādīti pieteikumā;
- 7) parasti iesniegtajos apskatītajos pieteikumos par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas bez pieteikumā ietvertā apliecinājuma ir pievienoti arī citi pierādījumi;
- 8) visbiežāk pieņemtajos apskatītajos lēmumos par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pirms prasības celšanas tiesneši noteikuši prasītājam termiņu prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā ne ilgāku par 30 dienām;
- 9) ir saņemti iespējamo atbildētāju pieteikumi par pagaidu aizsardzības pret vardarbību atcelšanu lietās, kur lēmums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību pieņemts pirms prasības celšanas un tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta, kas nesatur pamatojumu atcelšanai, kaut gan Civilprocesa likuma 250.⁵⁸ panta divpadsmitā daļa nosaka, ka tiesnesis pēc iespējamā prasītāja vai atbildētāja pamatota pieteikuma saņemšanas pieņem lēmumu par pagaidu aizsardzības pret vardarbību atcelšanu, un tiek noraidīti, tāpēc autore uzskata, ka ir nepieciešams izdarīt Civilprocesa likumā šādu grozījumu:
- 1) papildināt 250.⁵⁸ panta divpadsmito daļu ar vārdiem „Iespējamais prasītājs pieteikumā kā pamatojumu var ietvert norādi, ka tiesas noteiktajā termiņā prasība nav celta.”.

Izmantoto literatūras avotu saraksts

1. Mieriņa A. Aizsardzība pret vardarbību ģimenē starptautisko un nacionālo tiesību skatījumā.// Jurista Vārds Nr. 32 (884) 18.08.2015. – 9.-15. lpp.
2. Labklājības ministrija. Apkopotie dati par vardarbību atspoguļo tikai „aisberga” mazāko daļu. – <http://www.lm.gov.lv/news/id/7023> – resurss apskatīts 23.03.2017.
3. Civilprocesa likums. Latvijas Republikas likums, pieņemts 1998. gada 14. oktobrī, spēkā esošs// Latvijas Vēstnesis 1998. gada 3. novembrī, Nr. 326/330 (1387/1391), Ziņotājs 1998. gada 3. decembrī, Nr. 23, ar pēdējiem grozījumiem 2016. gada 8. decembrī.
4. Liepājas tiesas civillietā Nr. 3-12/0113/15 – npublicēts materiāls.
5. Liepājas tiesas civillietā Nr. 3-12/0011/16 – npublicēts materiāls.
6. Liepājas tiesas civillietā Nr. 3-12/0133/15 – npublicēts materiāls.
7. Liepājas tiesas civillietā Nr. 3-12/0012/16 – npublicēts materiāls.
8. Celmiņa I. Pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību: aktuālā prakse.// Jurista Vārds Nr. 5 (959) 31.01.2017. – 36.-40. lpp.
9. Liepājas tiesas 2015. gada 13. oktobra lēmums lietā Nr. 3-12/0110/15 – pieejams <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi>.
10. Ministru kabineta noteikumi Nr. 161 „Kārtība, kādā novērš vardarbības draudus un nodrošina pagaidu aizsardzību pret vardarbību”, pieņemti 2014. gada 25. martā, spēkā esoši// Latvijas Vēstnesis 2014. gada 31. martā, ar pēdējiem grozījumiem 2015. gada 6. janvārī.
11. Liepājas tiesas civillietā Nr. 3-12/0110/15– npublicēts materiāls.
12. Judins A. Nolēmuma par pagaidu aizsardzību pret vardarbību nepildīšana.// Jurista Vārds Nr. 41 (893) 20.10.2015. – 22.-27. lpp.
13. Liepājas tiesas civillietā Nr. 3-12/0110/15– npublicēts materiāls.

References

1. Mierina A. Protection against violence in the family from the perspective of both the national and international law.// Jurista Vards No. 32 (884) 18.08.2015. – 9-15 p.
2. The Ministry of Welfare. The compiled data on violence presents only the very tip of the “iceberg”. – <http://www.lm.gov.lv/news/id/7023> – resource viewed 23.03.2017.
3. The Civil Procedure Act. A law passed in the Republic of Latvia on October 14, 1998 that is currently in effect// Latvijas Vestnesis November 3, 1998 No. 326/330 (1387/1391), Zinotajs December 3, 1998. No. 23, with the last modifications made on December 8, 2016.
4. Civil case of Liepaja Court No. 3-12/0113/15 – unpublished material.
5. Civil case of Liepaja Court No. 3-12/0011/16 – unpublished material.
6. Civil case of Liepaja Court No. 3-12/0133/15 – unpublished material.
7. Civil case of Liepaja Court No. 3-12/0012/16 – unpublished material.
8. Celmina I. Application for temporary protection against violence: the actual practice.// Jurista Vards No. 5 (959) 31.01.2017. – 36-40 p.
9. Liepaja Court judgement of 13 October 2015, case No. 3-12/0110/15 – public <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi> .
10. The Cabinet of Ministers Regulation No. 161 “Procedures that prevent threats of violence and provide temporary protection against violence”, passed on March 25, 2014 is currently in effect// Latvijas Vestnesis March 31, 2014, with the last modifications made on January 6, 2015.
11. Civil case of Liepaja Court No. 3-12/0110/15- unpublished material.
12. Judins A. The disregard of the order for temporary protection against violence.// Jurista Vards No. 41 (893) 20.10.2015. – 22-27 p.
13. Civil case of Liepaja Court No. 3-12/0110/15- unpublished material.

Summary

The theme of the article is “The civil procedural defence against the violence in Latvia”.

In order to reduce violence in the family, a new regulation was passed as a means of temporary protection against violence, meaning, from March 31, 2014, protection of victims of violence is possible with the help of civil and administrative measures.

To ensure a working violence victim protection mechanism, amendments to several laws and regulations came into place – “Amendments to the Civil Procedure Act”, “Amendments to the “Law on Police””, “Amendments to the Children’s Rights Protection Law”, “Amendments to the Criminal Law” and “Amendments to the Law on Orphan’s Court.” Along the aforementioned amendments, a mechanism through which a person is able to protect their personal rights was introduced - the right to life, liberty, personal integrity, health, sexual integrity, private life, home and correspondence privacy. All of this is possible with the use of temporary civil procedure means similar to that regulation, which is already in effect in many European countries and other countries around the world.

According to the informative report on violence against women and domestic violence cases, as well as their prevalence and dynamics in 2014, all prepared by the Ministry of Welfare, the data collected during the period from March 31, 2014 to December 31, 2015 notes that 891 court decisions on temporary protection against violence, as well as 163 of the State police decisions on separation, were recorded.

2014 also saw an increase in women who want to speak up about domestic violence in their homes. In a total of 48 cases women had suffered various bodily injuries induced by their spouses, and at least 58 women came to the hospital with injuries caused by their spouses. 123 women tried to commit suicide after suffering from violence or conflict with a family member or partner, for whom medical assistance was provided at the hospital, and at least 5 women were killed by their spouses. An approximate of 600 phone calls to the children and teenager helpline were registered in 2014. The calls reported domestic violence, 176 individuals had their custody suspended after

identified violence. A total of 150 criminal proceedings were initiated for the victims of domestic violence. At least 6 children had been killed by their relatives.

The Ministry of Welfare informative report on violence against women and domestic violence cases, as well as their prevalence and dynamics in 2014, only reflects a small percentage of domestic violence crimes because it only notes the cases that have been brought to public attention, which the author of the article thinks to be an accurate depiction of how a mechanism which a person could use to protect their personal rights is a necessity, as well as the topicality of her article is "The Civil Procedural Defence against the Violence in Latvia".

The main focus of this article is the question of what kind of amendments should be added to the Civil Procedure Act and No.161 Regulation "Procedures that prevent threats of violence and provide temporary protection against violence", to improve the introduction of the victim protection instrument and also improve the flaws of its mechanism in relation to the question of a temporary violence protection.

The goal of the research done in the article is to study the legal nature of protection measures available to victims of domestic violence in the dimension of national law, revealing the potential problems that can be encountered in practice and suggesting solutions for these problems.

Developing the article and getting acquainted with the practices of Liepaja Court in the period from March 31, 2014 to April 5, 2016, the author concludes:

- 1) it is frequently so that the viewed applications for temporary protection against violence, before the official request is made, are viewed by the judge or court and a decision has been made in a closed court, in the span of 20 days after the receipt of the application, instead of not later than the next work day after receipt of the application. That suggests that the application for a temporary protection against violence requires additional proof;
- 2) it is most frequent that for the submitted application for temporary protection against violence before a request is brought to a decision, a judge or court will ask for additional information from the State police, as well records of other police calls to the specific address, and other information held by the police forces. Information about the defendant, the details held by the municipal police in the form of records of summons to the applicant's place of residence, information about the defendant and other information from the State police, local police and the custody court at the disposal of the materials on the applicant's family;
- 3) part of the reviewed applications had come to a decision on temporary protection from violence prior to submission. The judges have pointed out that an application for interim protection against violence; the applicant has not indicated any specific requirements to be raised in court, so it is not possible to determine the subject matter. The author notes that at present the Civil Procedure Law, Article 250.46, not the Cabinet of Ministers Regulation of March 25, 2014 Regulations No. 161 "Procedures that prevent threats of violence and provide temporary protection against violence" in Article 1, Section II, or in Article 3 is not stated that the prospective applicant should indicate the possible action if the application for interim protection against violence will be presented before the action was brought, because the author believes that it is necessary to make the following amendments to the Civil Procedure Law:

1) the supplement for the 250.46 second paragraph of Article 7.¹ shall be as follows:

7.¹) "The possible action if the application for interim protection against violence is lodged before the request is brought."

As for the Cabinet of Ministers Regulation No. 161 "Procedures that prevent threats of violence and provide temporary protection against violence", passed on March 25, 2014, the author believes that it is necessary to make the following amendments:

1) complementing Article 1, Section II, with the following wording:

"The potential requirement if an application for interim protection against violence will be presented before the request is brought.";

2) complementing Article 3 to 5.¹ as follows:

“5.¹ The potential requirement if an application for interim protection against violence will be presented before the request is brought.”;

- 4) it can be observed that the adopted decisions reviewed by a temporary protection from violence prior to bringing the judges in deciding an application for interim protection against violence and actively take into account the balance between the violation of personal rights or potential violation of applicable temporary protection against violence;
- 5) in general, in the submitted applications for temporary protection against violence before the decision is made, in addition to the evidence already contained in the application, additional evidence will usually be submitted;
- 6) has been the potential defendants' applications for temporary protection against violence cancellation in cases where a decision on temporary protection against violence adopted before the action was brought, and the courts time limit set by the action is brought, not containing justification abolition, although the Civil Procedure Law 250.58 Article twelfth states that judge of the potential plaintiff or defendant, based on the receipt of a decision on temporary protection against violence withdrawal and are rejected because the author believes that it is necessary to make the Civil Procedure Law the following amendment:

1) supplement the Article 250.58 Section twelve with the words “The potential claimant as a justification may include an indication that the no request is raised in the time set by the court”.